

NAIVIA TAIDETTA DALLMEIER-KOKOELMASTA ESILLÄ KANSANTAITEENKESKUKSESSA

Kaustisen kunta sai 2000-luvun alkuvuosikymmenellä merkittävän taidelahjoituksen, kun saksalainen lääkäriparikunta Maija ja Volker Dallmeier päätti lahjoittaa keräämänsä kokoelman Kaustiselle. Dallmeierit olivat keränneet eurooppalaista naiivia taidetta vuodesta 1969 lähtien, ja olivat jo useita vuosia etsineet sille sopivaa kotia. Kaustisen kunta kustansi kokoelmasta kirjan viime kesänä, ja nyt tänä kesänä kokoelma on saanut pysyvän esittelypaikan Kaustisen kansantaiteenkeskuksesta.

Kokoelmat ovat aina kerääjiensä näköisiä. Dallmeierit keskittyivät kokoelman keräämisessään nimenomaan naiiveihin taiteilijoihin, joilla ei ole koulutusta ja jotka luovat omintakeisia kuvia omasta sisäisestä maailmastaan. Dallmeierit tekivät pitkäjänteistä työtä etsiessään ja nostaessaan esille itsestään ääntä pitämättömien taidetta. Kokoelma on hieno kokonaisuus eurooppalaisesta 1960–70-lukujen naiivista taiteesta, jota sittemmin on alettu nimittää outsider-taiteeksi.

Kokoelman yli 200 teoksesta on esillä Kaustisen kansantaiteenkeskuksessa lähes 90 työtä; 19 maalausta ja 68 veistosta 32 taiteilijalta. Kaustisen kunnan omistamaa Dallmeier-taidekokoelmaa hoitaa K.H.Renlundin museo Kokkolassa. Kokoelma on ollut viimeksi laajasti esillä näyttelyssä *Taivas kattona – hengellisyys kansantaiteessa* Valamon kulttuurikeskuksessa ja ITE-museossa Kokkolassa 2015–16.

Näyttelyn avajaisia vietetään to 13.7. klo 12 Kansantaiteenkeskuksessa. Näyttelyn avaa Volker Dallmeier. Tervetuloa!

LISÄTIETOJA:

Elina Vuorimies, ITE-amanuenssi, K.H.Renlundin museo, Kokkola, p. 044-780 9478

TAUSTAA

Suomalais-saksalainen lääkäriparikunta Maija ja Volker Dallmeier tutustuivat Erich Bödekeriin ja tämän satumaiseen puutarhaan keväällä 1969. Innostus kuvaa parhaiten vierailun jälkeisiä tunnelmia. He tekivät Bödekeristä elämäkertahaastattelun ja kattavan teosluettelon tämän lähes 900 työstä. Dallmeierit perustivat vuonna 1983 myös seuran, joka yhä tänäkin päivänä kantaa hänen nimeään.

Sama innostus vei Dallmeierit eri Euroopan maihin 1970- ja 80-luvuilla tutustumaan muihin naiiveihin taiteilijoihin, jotka silloin olivat vielä tuntemattomia. Yli rajojen syntyi ystävyyttä, usein vilkas kirjeenvaihto, monia inhimillisiä kontakteja, jotka useimmin ylittivät pelkän taiteen keräämisen. Matkojen tuloksena syntyi

useita eri taiteilijoita käsitteleviä artikkeleita, jotka julkaistiin kirjoissa, näyttelyluetteloissa ja taidelehdissä. Pian ensimmäisen keräilymatkansa jälkeen Dallmeierit järjestivät ensimmäisen näyttelynsä lisalmessa, missä he työskentelivät apulaislääkäreinä vuonna 1973. Se oli lajissaan ensimmäinen Suomessa ja siirtyi esitettäväksi myös Amos Anderssonin taidemuseoon Helsinkiin.

Kokoelman keräämisen ja näyttelytellen järjestämisen rinnalla on ollut vahva tutkimustyö. Volker Dallmeier määrittelee naiivin taiteen samaan tapaan kuin professori, kuraattori Thomas Grochowiak, jonka mukaan naiivien tuotanto on kaukana kaikesta, mikä on tekemisissä koulutuksen, kurssien, sivistyksen kanssa. Autenttiset naiivit luovat teoksia itsestään, kuvia, joita he kantavat sisällään, kuvia omista maailmoistaan.

Jo kokoelmakeräämisen alkuvuosina, vuonna 1971 naiivi taide oli saavuttanut jonkinasteisen lakipisteensä. Naiivin taiteen sisälle kelpuutettiin kaikki mahdollinen, mikä miellytti suurta maksavaa yleisöä. Vuoden 1928 Pariisin suuresta naiivin taiteen näyttelystä *Puhtaan sydämen maalarit* oli kulunut aikaa, samoin tunnetuista naiiveista maalareista kuten Henri Rousseau, Séraphine Louis, Louis Vivin ja Niko Pirosmanni, ja myös heidät löytäneistä tunnetuista ammattilaistaiteilijoista!

Myös naiivin taiteen nimeäminen vaikeutui outsider-taiteen esilletulon myötä 1970-luvun alkupuolella. Dallmeierit näkivät, miten naiivista taiteesta tuli kuin yhdessä yössä outsider-taidetta. Esimerkiksi heidän kokoelmaansa kuuluneet naiivin taiteen mestarit Anselme Boix-Vives, Erich Bödeker, Pietro Ghizzardi, Max Raffler, Nikifor ja Anna Zemánková tunnustettiin äkkiä outsider-taiteen klassikoiksi.

Keskellä naiivin taiteen kriisiä vuonna 1981 Volker Dallmeier järjesti yhdessä Werner Pöschelin kanssa näyttelyn *Naive Kunst – Geschichte und Gegenwart* (Naiivi taide – historia ja nykyisyys). Sen yhteydessä yritettiin ensimmäistä kertaa tiukalla valinnalla ja radikaalisti karsimalla erottaa ”aito naiivi taide” sunnuntaimaalauksesta, jäljittelemisestä ja naivistisesta kitsistä. Näyttely herättikin paljon keskustelua.

Lukuisat näyttelyvierailut, konferenssit ja keskustelut tutkijoiden, asiantuntijoiden ja muiden keräilijöiden kanssa ovat vahvistaneet Dallmeierien käsitystä naiivista taiteesta ja sen olemuksesta kasvattaen heistä naiivin taiteen puolestapuhujia. He näkevät myös, että naiivi taide oli aikansa lapsi. ”Onneksi hyvät taiteilijat jäävät aina olemaan, käsitteiden ristiriidoista huolimatta”, he toteavat.

Kaustisen kunta sai 2000-luvun alkuvuosikymmenenä Volker ja Maija Dallmeiereilta avokätisenä lahjoituksena kokoelman, joka kattaa yli 200 teosta, maalauksia ja veistoksia, yli 60 taiteilijalta yli kymmenestä Euroopan maasta. Kokoelma sisältää naiivin taiteen keskeisiä teoksia eritoten 60- ja 70-luvuilta. Lisäksi kokoelmaan kuuluu suuri joukko puolalaisia kansanomaisia puuveistoksia sekä mittava naiivin taiteen käsikirjasto.